

Decret sobre la regulació del Pacte de Batles i Batlesses de les Illes Balears

Exposició de Motius del Decret.

El Pacte dels Batles és una iniciativa de la Comissió Europea, Covenant of Mayors, que va sorgir el 2008, amb l'objectiu de reduir, com a mínim, un 20% de les emissions de CO2 pel 2020 comptabilitzant com a any de partida el 2005. Els objectius són fixats a nivell de la UE, però allò que té de significatiu el Pacte és que l'acció té lloc a nivell local a través dels diferents plans d'acció que es presenten i desenvolupen a les diferents ciutats/regions que hi participen.

El Pacte ha de contribuir a assolir els objectius de la UE en política energètica. L'objectiu principal és que les ciutats i regions que s'adhereixin al pacte es comprometin a anar més enllà del 20% de reducció d'emissions de CO2 pel 2020.

Compromisos de les ciutats i regions:

- Presentar un pla d'acció d'energia sostenible (PAES) per l'horitzó 2020 que detalli les mesures i estratègies per assolir els objectius.
- Cada any les ciutats del Pacte presentaran un informe públic per mostrar l'estat d'avanç del Pla d'Acció.

Compromisos de la Comissió Europea:

- Finançar la secretaria del Pacte, encarregada entre d'altres, de fer el seguiment del progrés, donar suport tècnic i facilitar l'intercanvi d'experiències.
- Negociar amb actors financers i altres la seva contribució al Pacte (ex: BEI, Comitè de les Regions)

En el Pla d'Acció de l'Eficiència Energètica aprovat a finals de 2006 la Comissió va incorporar la creació d'un Pacte de Batles com a acció prioritària per actuar a nivell local i regional. Es considera que el canvi climàtic és un problema global amb solucions locals: les ciutats generen emissions però també esdevenen llocs on desenvolupar noves idees i projectes innovadors contra l'escalfament global.

Per tant, les ciutats i els pobles han d'esdevenir actors líders per implantar les polítiques energètiques sostenibles i han de rebre recolzament per aquest esforç.

Les Illes Balears com a territori de la Mediterrània vulnerable al canvi climàtic i assumint una responsabilitat global havien de liderar aquesta lluita en la reducció d'emissions a través de mesures d'eficiència energètica i energies renovables.

L'1 d'agost de 2008 s'aprovà per part del Consell de Govern de les Illes Balears el Pla d'Acció de Lluita contra el Canvi Climàtic amb l'horitzó 2008-2012.

La mesura 7.5.1. del Pla establia la creació d'una Xarxa Balear de Pobles pel Clima com a punt d'encontre entre els municipis de les Illes Balears en matèria de Canvi Climàtic.

El seu objectiu principal era l'intercanvi, entre els municipis que formen part de la xarxa, d'experiències i projectes relacionats amb la mitigació i l'adaptació al canvi climàtic. Aquest intercanvi s'havia de dur a terme sobretot a través d'una adreça web: www.xarxabaleardepoblespelclima.net. Els municipis integrants comptaven a més amb l'assessorament tècnic del departament competent en matèria de canvi climàtic del Govern de les Illes Balears. En l'actualitat aquesta plataforma web està en desús.

La Xarxa Balear de Pobles pel Clima pretenia ser, a més, el nexa d'unió entre els municipis de les Illes Balears i la Xarxa Espanyola de Ciutats pel Clima que dirigeix la Federació Espanyola de Municipis i Províncies. També aquesta Xarxa s'havia de desenvolupar amb la col·laboració del departament competent en matèria d'energia del Govern de les Illes Balears, que recolza als municipis signants del Pacte de Batles de la Unió Europea.

Des de l'any 2002 existeix la Xarxa Balear de Sostenibilitat, Decret 123/2002, de 4 d'octubre, sobre la implantació de l'Agenda Local 21 als municipis de les Illes Balears. Aquesta Xarxa integra tots els municipis que han implementat l'Agenda Local 21 com a estratègia d'acció medi ambiental i de participació ciutadana.

L'any 2010 es va fer un intent de redacció d'un Decret que integrava dins la Xarxa Balear de la Sostenibilitat la Xarxa Balear de Pobles pel Clima, el Pacte de Batles i altres plataformes amb entitats privades, si bé finalment no es va arribar a aprovar.

El Decret 24/2015, de 7 d'agost, de la presidenta de les Illes Balears, estableix les competències i l'estructura orgànica bàsica de la conselleria de l'administració de la comunitat i designa la direcció general d'Energia i Canvi Climàtic com a òrgan competent en matèria d'energia i en matèria de Canvi Climàtic. La confluència d'aquestes dues competències en una mateixa direcció general aporta l'oportunitat de coordinar la Xarxa Balear de Pobles pel Clima i el Pacte de Batles des d'un mateix departament.

La política del Govern de les Illes Balears està en sintonia amb els objectius europeus i es considera convenient prioritzar l'estructura que genera la iniciativa de la Comissió Europea del Pacte de Batles, Covenant of Mayors, com a plataforma essencial, integrant dins la mateixa la Xarxa Balear de Pobles pel Clima i els seus objectius.

La direcció general d'Energia i Canvi climàtic pretén, amb la col·laboració de la Federació d'Entitats Locals de les Illes Balears (FELIB) i els Consells Insulars de Mallorca, de Menorca, d'Eivissa i de Formentera, col·laborar estretament amb els Batles i Batlesses perquè puguin acomplir amb els compromisos adquirits.

Aquest Decret es crea amb l'objectiu de donar un marc jurídic regional al Pacte de Batles i, d'aquesta manera, donar-li una dimensió superior i vinculant. S'estableix el seu objecte, la seva composició i la seva organització i funcionament.

Aquesta disposició correspon al desplegament de les competències exclusives que en virtut dels apartats 9 i 46 de l'article 30 de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears (Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer, de reforma de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears) té la Comunitat Autònoma de les Illes Balears en les matèries següents:

El Decret 24/2015, de 7 d'agost, de la presidenta de les Illes Balears, estableix les competències i l'estructura orgànica bàsica de les conselleries de l'administració de la comunitat autònoma. En aquest decret es designa la direcció general d'Energia i Canvi Climàtic com a òrgan competent, entre d'altres matèries, en temes d'energia i en canvi climàtic. S'indica igualment que la direcció general d'Educació Ambiental, Qualitat Ambiental i Residus serà competent en plans i programes d'educació ambiental per a la societat civil. D'altra banda, la Direcció General d'Educació Ambiental, Qualitat Ambiental i Residus, exerceix competències sobre

desenvolupament sostenible i Agenda Local XX1, a través del seu Servei de Qualitat Ambiental.

La Llei 27/2006, de 18 de juliol, per la qual es regulen els drets d'accés a la informació, de participació pública i d'accés a la justícia en matèria de medi ambient, estableix la necessitat d'incorporar processos de participació ciutadana en el desenvolupament de polítiques medi ambientals, tals com les que es regulen en aquest decret.

A l'exposició de motius de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears s'indica que aquest suposa l'establiment d'un sistema d'autogovern i la consolidació del principi de cooperació entre els pobles que formen la comunitat insular.

La Llei 8/2000, de 27 d'octubre, dels Consells insulars estableix, al seu article 70, les competències que els són pròpies, establint les de Règim Local, entre d'altres. A l'article 46 d'aquesta mateixa llei s'estableixen com a possibles instruments de cooperació els convenis de cooperació.

Finalitzat l'any 2015 han signat el Pacte de Batles i Batlesses els següents municipis:

Mallorca: Capdepera; Palma; Puigpunyent; Santa Eugènia; Santa Maria del Camí; Petra; Sant Llorenç des Cardassar; Son Servera; Esporles; Algaida; Vilafranca de Bonany; Sa Pobla; Binissalem; Lloseta; Maria de la Salut; Inca; Consell; Andratx; Campanet; Santa Margalida; Mancor de la Vall; Búger; Ariany.

Menorca: Ferreries; Ciutadella; Sant Lluís.

A Eivissa i a Formentera cap municipi l'havia signat.

D'aquests municipis han presentat el Pla d'Acció d'Energia Sostenible a la Comissió Europea els següents:

Mallorca: Calvià, Palma, Son Servera, Binissalem, Mancor de la Vall, Puigpunyent, Ferreries, Maria de la Salut. La majoria d'ells ho presentaren durant els anys 2010 i 2011, sent el darrer Palma l'any 2015.

Menorca: Ferreries

De tots ells han presentat a la Comissió Europea informe de Seguiment únicament Calvià, si bé Palma està en termini a l'hora de l'aprovació d'aquesta disposició.

Amb motiu de la 21 Conferència Internacional de Canvi Climàtic, COP21, mantinguda a París durant el mes de desembre de 2015, es va voler donar una nova i més ampla dimensió al Pacte de Batles i Batlesses. Així doncs, el 15 de Octubre de 2015 es va presentar el nou Pacte de Batles i Batlesses a Europa i a nivell global, fusionant les dues iniciatives existents de mitigació i d'adaptació al canvi climàtic.

El nou Pacte de Batles i Batlesses d'Europa adopta un objectiu de reducció de CO2 superior al 40% per a l'any 2030, amb referència a l'any 2005, i junta mitigació i

adaptació en un mateix compromís. A més, dóna lloc a un pacte Global, és a dir, té a tots els continents del món, i planteja objectius de reducció per a l'any 2050.

Els municipis que s'adhereixen al nou Pacte tenen termini fins 31 de desembre del 2022. Si bé, fins al 1 de novembre de 2015 encara era vigent l'anterior pacte per poder-se adherir.

Els municipis que havien signat l'anterior Pacte de Batles i havien presentat un Pla d'Acció d'Energia Sostenible (PAES) tenen l'opció de renovar i ampliar els compromís, incorporant aquelles mesures necessàries quant a adaptació, per a l'elaboració del nou Pla d'Acció per a l'Energia Sostenible i el Clima (PAESC).

Aquest Decret consta de 8 articles, dividits en un títol preliminar, i 2 títols, així com d'una disposició final.

El títol preliminar tracta de disposicions generals, englobant els articles de l'1 al 3, en els quals es fixa l'objecte, l'àmbit d'aplicació i el glossari tècnic.

El títol I fa referència a la composició, organització i registre del Pacte de Batles i Batlesses i conté els articles 4 a 6.

El títol II versa sobre les funcions del Pacte, la participació ciutadana i el contingut i seguiment dels Plans d'Energia Sostenible i Plans per a l'Energia Sostenible i el Clima.

Per tot això, amb l'informe de la secretària general, a proposta del conseller de Territori, Energia i Mobilitat, i havent-ho considerat el Consell de Govern en la sessió del dia **yyyyyy**.

DECRET

TÍTOL PRELIMINAR. Disposicions generals

Article 1. Objecte

Aquest decret té per objecte regular el funcionament, l'organització i la composició del Pacte de Batles i Batlesses a les Illes Balears.

Article 2. Àmbit d'aplicació

Serà d'aplicació l'establert al present decret al Govern Balear, als consells insulars, ajuntaments, federació d'entitats insulars i mancomunitats, així com aquelles altres a les que faci referència el present Decret, que hagin signat el Pacte de Batles i Batlesses.

Article 3. Definicions

Als efectes d'aquest Decret s'ha d'entendre per:

Pla d'Acció d'Energia Sostenible (PAES): es tracta d'un document on s'estableix un inventari d'emissions de gasos d'efecte hivernacle amb any base 2005 i tot un serial d'accions a prendre per tal d'assolir els objectius de reducció que s'estableixen amb la signatura del Pacte de Batles i Batlesses.

Plans d'Acció per a l'Energia Sostenible i el Clima (PAESC): és el document que substitueix al PAES i que incorpora l'inventari d'emissions, l'anàlisi de riscos i

vulnerabilitat al Canvi Climàtic i el paquet de mesures a implementar en matèria energètica i en adaptació al Canvi Climàtic.

Informe Seguiment: és el document que s'elabora periòdicament per deixar reflectit l'estat d'implementació de les accions proposades al PAES o al PAESC.

Covenant of Mayors: el Covenant of Mayors, traduït com a Pacte de Batles i Batlesses, és una iniciativa sorgida l'any 2008 per part de la Comissió Europea arran del compromís de la Unió Europea en la lluita contra el Canvi Climàtic constatat a l'estratègia Europa 2020 (www.covenantofmayors.eu).

Red Española de Ciudades por el Clima: és la Secció de la Federación Española de Municipios y Provincias que aglutina ciutats i pobles compromesos amb el desenvolupament sostenible i la protecció del clima.

TÍTOLI

De l'organització, registre i regulació del Pacte de Batles i Batlesses.

Article 4. Composició, organització del Pacte de Batles i Batlesses.

4.1. Composició.

El Pacte de Batles i Batlesses inclou:

- les direccions generals del Govern de les Illes Balears que tinguin competències en matèria d'energia, de lluita contra el canvi climàtic o d'adaptació al canvi climàtic.
- Els Consells Insulars de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera.
- La Federació d'Entitats Locals de les Illes Balears (FELIB).
- els municipis i altres entitats locals (mancomunitats, associacions veïnals) amb PAES que han decidit mitjançant decisió del ple de formar part del Pacte de Batles i Batlesses.
- els municipis i altres entitats locals (consells, mancomunitats, associacions veïnals) sense PAES que han decidit mitjançant decisió del ple de formar part del Pacte de Batles i Batlesses.
- els municipis que ja formaven part del pacte de Batles i Batlesses anteriorment a l'aprovació d'aquest decret.
- els municipis que ja formaven part de la Xarxa Balear de Pobles pel Clima anteriorment a l'aprovació d'aquest decret.
- altres entitats, públiques o privades, que formalitzin el seu interès per formar part del Pacte de Batles i Batlesses com a observadores.

4.2. Organització

El Pacte de Batles i Batlesses es compon d'observadors i membres. Ser membre implica un major grau de compromís amb la sostenibilitat.

El Pacte de Batles i Batlesses està integrada en qualitat d'**entitats membres** per:

- les direccions generals del Govern de les Illes Balears que tinguin competències en matèria d'energia, de lluita contra el canvi climàtic o d'adaptació al canvi climàtic.
- els Consells Insulars de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera.

- la Federació d'Entitats Locals de les Illes Balears (FELIB).
- els municipis i altres entitats locals (mancomunitats, associacions veïnals) amb PAES que han decidit mitjançant decisió del ple de formar part del Pacte de Batles i Batlesses.

El Pacte de Batles i Batlesses està integrat en qualitat d'entitats **observadores** per:

- els municipis i altres entitats locals (mancomunitats, associacions veïnals) sense PAES que han decidit mitjançant decisió del ple de formar part del Pacte de Batles i Batlesses.
- els municipis que ja formaven part del pacte de Batles i Batlesses anteriorment a l'aprovació d'aquest decret i no s'havien donat d'alta a la xarxa europea Covenant of Mayors presentant un PAES.
- els municipis que ja formaven part de la Xarxa Balear de Pobles pel Clima anteriorment a l'aprovació d'aquest decret i no s'havien donat d'alta a la xarxa europea Covenant of Mayors presentant un PAES.
- altres entitats, públiques o privades, que formalitzin el seu interès per formar part del Pacte de Batles i Batlesses com a observadores.
- els municipis que ja formaven part del pacte de Batles i Batlesses anteriorment a l'aprovació d'aquest decret i no s'havien donat d'alta a la xarxa europea Covenant of Mayors presentant un PAES.
- els municipis que ja formaven part de la Xarxa Balear de Pobles pel Clima anteriorment a l'aprovació d'aquest decret i no s'havien donat d'alta a la xarxa europea Covenant of Mayors presentant un PAES.

Les causes per les quals es donarà de baixa una entitat del Pacte de Batles i Batlesses o es passarà de l'estatus de entitat membre a entitat observadora seran:

- Per sol·licitud de la entitat interessada.
- Per manca clara de compromís i seguiment dels compromisos adquirits i aprovada per unanimitat del **comitè** de l'illa corresponent.

4.3. Comitès Insulars del Pacte de Batles i Batlesses

Existiran Comitès Insulars a cada una de les illes que disposin del corresponent Consell Insular.

Els comitès Insulars del Pacte de Batles i Batlesses estaran formats per un representant de totes les entitats membres i observadores de l'illa corresponent incloses al registre.

La presidència del Comitè Insular anirà a càrrec del Consell Insular corresponent, mentre que la secretaria anirà a càrrec de la Federació d'Entitats Locals de les Illes Balears (FELIB).

Es convocaran reunions de cada Comitè Insular per part del Consell Insular corresponent, com a proposta pròpia, o per part d'almenys tres membres del comitè. Si bé, aquests comitès es reuniran al menys un cop a l'any.

Els comitès insulars s'organitzaran de manera col·legial, de manera que, en cas de què s'hagi d'establir un acord, les entitats membres disposaran de veu i d'un vot per entitat, mentre que les entitats observadores únicament disposaran de veu.

Al comitè podran ser convidades altres entitats públiques o privades o particulars.

El comitè serà públic, per la qual cosa hi haurà espai per acollir almenys 4 persones com a públic extern.

4.4. Registre

El Consell Insular de cada illa mantindrà un registre al qual apareixeran les entitats que formen part del Pacte de Batles i Batlesses de la corresponent illa, tant d'entitats membres com observadores. La informació continguda serà del tipus : nom, persona de contacte, adreça, adreça electrònica, telèfon, data de signatura, existència de PAES, existència de PAESC...

4.5 Coordinació dels Comitès Insulars

A l'objecte de poder compartir estartègies, programes, iniciatives, experiències de actuacions i qualsevol altres tipus d'iniciatives que duguin a terme els diferents Comitès Insulars, es constitueix una Conferència interinsular que, convocada i presidida pel conseller competent en matèria de canvi climàtic, es reunirà com a mínim amb una periodicitat anual.

TÍTOL II

De les funcions del Pacte de Batles i Batlesses

Article 5. Funcions del Pacte de Batles i Batlesses.

Són funcions del Pacte de Batles i Batlesses les següents i, per tant, de les entitats que en formen part:

- Oferir un fòrum de participació a les entitats locals que vulguin col·laborar en la lluita contra el canvi climàtic.
- Oferir un fòrum de participació a les entitats locals per mitigar i adaptar-se als efectes del Canvi Climàtic.
- Assistència per a la confecció de l'inventari d'emissions de Gasos d'Efecte Hivernacle.
- Assistència a la sol·licitud i justificació d'ajudes europees relacionades.
- Generar noves línies d'ajuda relacionades amb la lluita i l'adaptació al canvi climàtic.
- Crear eines per a l'elaboració de PAES i PAESC i assessorament a les entitats locals per al seu desenvolupament.
- Vetllar per l'adopció dels PAES i PAESC.
- Vetllar pel compliment i el seguiment de les mesures adoptades en els PAES i PAESC.
- Representar els municipis de les Illes Balears davant altres xarxes, com són la Red Española de Ciudades por el Clima, the Covenant of Mayors i altres els objectius de les quals siguin versemblants.
- Promoure reunions i grups de treball per tal d'avançar cap a l'aplicació dels criteris dels PAES i PAESC.
- Promoure l'intercanvi d'experiències mitjançant la comunicació per mitjans telemàtics, principalment amb l'ús de les noves tecnologies: correu electrònic, difusió web, etc...
- Participar de l'elaboració de l'Estratègia Balear sobre Canvi Climàtic.
- Organització d'activitats de sensibilització i difusió específiques.
- Impulsar els Plans d'Adaptació al Canvi Climàtic.

Article 6. Participació ciutadana i comunicació.

6.1. Participació ciutadana.

L'elaboració del PAES/PAESC ha d'incloure un procés participatiu per tal que sigui transparent i consensuat.

El procés es pot dividir en dues parts, una interna, de part del propi personal de l'entitat local, i l'altra externa, de part de la ciutadania.

6.2. Comunicació

El propi PAES/PAESC ha de contenir una sèrie d'accions que serveixin per difondre les accions a dur a terme i els objectius marcats.

Article 7. Contingut del PAES i PAESC.

El contingut que ha de tenir el PAES està establert per part del Covenant of Mayors. Si bé és imprescindible que consti dels següents apartats:

- Inventari d'emissions en el moment d'aprovar el PAES: determinació dels principals consums energètics i fonts d'emissió del municipi.
- Inventari d'emissions any 2005: estimació de les emissions de gasos d'efecte hivernacle corresponents a l'any 2005.
- Diagnosi energètica en el moment d'aprovar el PAES: identificació, a partir de les dades de l'inventari d'emissions i els fluxos energètics municipals resultants, dels principals sectors i activitats consumidores d'energia i emissores de gasos d'efecte d'hivernacle.
- Pla d'acció: conjunt d'accions a implementar amb l'objectiu de reduir les emissions de gasos d'efecte hivernacle. Cada acció ha de contenir una estimació de la reducció d'emissions que comporti. S'ha d'establir un calendari d'implementació i uns indicadors de seguiment.

El contingut que ha de tenir el PAESC està establert per part del Covenant of Mayors. Si bé és imprescindible que, a més dels apartats que ha de tenir el PAES, incorpori també els següents apartats:

- Estudi de vulnerabilitats: avaluació de les vulnerabilitats davant dels impactes que poden esdevenir segons les previsions de fenòmens relacionats amb el canvi climàtic.
- Proposta d'accions d'adaptació: accions per a minimitzar el risc davant els possibles impactes obtinguts amb l'estudi de vulnerabilitat, aportant una major resiliència als sectors més sensibles.

Article 8. Informe de Seguiment del PAES i PAESC.

Amb l'objectiu d'assegurar una implementació adequada de les mesures presentades, possibles modificacions de les mateixes davant problemes sorgits, i poder analitzar l'evolució de les emissions de gasos d'efecte hivernacle i la vulnerabilitat, s'han de dur a terme informes de seguiment periòdics de compliment de les accions.

Per tal motiu les accions proposades al PAES o al PAESC han de tenir indicadors de seguiment quantificables segons un calendari previst.

L'informe de seguiment s'ha de realitzar segons l'indicat al Covenant of Mayors, si bé s'espera que es faci un cop a l'any.
El primer seguiment en el cas del PAES s'espera que es faci a l'any i en el cas del PAESC als dos anys de l'aprovació del mateix.

TÍTOL III

D'instruments de coordinació i cooperació

Article 9. Convenis de cooperació

Les entitats del Pacte de Batles i Batlesses podran subscriure convenis o acords de cooperació entre elles, o amb la resta d'administracions públiques, en els quals s'estableixin lliurement els instruments de col·laboració necessaris per a l'assoliment de finalitats comunes d'interès públic.

Article 10. Coordinació

Les entitats del Pacte de Batles i Batlesses podran utilitzar les seves pròpies plataformes de coordinació per tal de fer arribar la informació que d'aquest s'esdevingui o utilitzar-les com a eines de participació. Siguin així, com a exemples, la Comissió Interdepartamental de Canvi Climàtic o les Assemblees de Batles i Batlesses.

DISPOSICIÓ FINAL ÚNICA

Aquest Decret entrarà en vigor al dia següent de la seva publicació al Butlletí Oficial de les Illes Balears.